

Flevo Birdwatching

Datum van de excursie:

12 Maart 2016

Bezochte gebied:

Oostvaardersplassen, 5600 ha wetland tussen Almere en Lelystad, Excursie van 08.00 tot 15.00 uur

Begeleider:

Robert de Groot

Nederlandse naam

Fuut
Dodaars
Aalscholver
Grote zilverreiger
Blauwe reiger
Knobbelzwaan
Kolgans
Grauwe gans
Brandgans
Bergeend
Nijlgans
Smient
Wilde eend
Krakeend
Slobeend
Tafeleend
Kuifeend
Brilduiker
Nonnetje
Grote zaagbek
Buizerd
Zeearend
Torenavalk
(H) Waterral
Waterhoen
Meerkoet
Scholekster
Kluut
Goudplevier
Kievit
Watersnip
Kokmeeuw
Stormmeeuw
Zilvermeeuw
Grote mantelmeeuw
Houtduif
Holenduif
Graspieper

English name

Great Crested Grebe
Little Grebe
Great Cormorant
Great Egret
Grey Heron
Mute Swan
White-fronted Goose
Greylag Goose
Barnacle Goose
(Common) Shelduck
Egyptian Goose
(Eurasian) Wigeon
Mallard
Gadwall
(Northern) Shoveler
(Common) Pochard
Tufted Duck
(Common) Goldeneye
Smew
(Common) Merganser
(Common) Buzzard
White-tailed Eagle
(Common) Kestrel
Water Rail
Moorhen
(Common) Coot
Oystercatcher
Avocet
(European) Golden Plover
Northern Lapwing
(Common) Snipe
Black headed Gull
(Common) Gull
Herring Gull
Greater Black-backed Gull
Wood Pigeon
Stock Dove
Meadow Pipit

Scientific name

Podiceps cristatus
Tachybaptus ruficollis
Phalacrocorax carbo
Casmerodius albus
Ardea cinerea
Cygnus olor
Anser albifrons
Anser anser
Branta leucopsis
Tadorna tadorna
Alopochen aegyptiacus
Anas penelope
Anas platyrhynchos
Anas strepera
Anas clypeata
Aythya ferina
Aythya fuligula
Bucephala clangula
Mergellus albellus
Mergus merganser
Buteo buteo
Haliaeetus albicilla
Falco tinnunculus
Rallus aquaticus
Gallinula chloropus
Fulica atra
Haematopus ostralegus
Recurvirostra avosetta
Pluvialis apricaria
Vanellus vanellus
Gallinago gallinago
Chroicocephalus ridibundus
Larus canus
Larus argentatus
Larus marinus
Columba palumbus
Columba oenas
Anthus pratensis



Flevo Birdwatching

Witte kwikstaart	White Wagtail	<i>Motacilla alba</i>
Winterkoning	Wren	<i>Troglodytes troglodytes</i>
Roodborst	Robin	<i>Erithacus rubecula</i>
Merel	Blackbird	<i>Turdus merula</i>
Matkop	Willow Tit	<i>Parus montanus</i>
Pimpelmees	Blue Tit	<i>Parus caeruleus</i>
Koolmees	Great Tit	<i>Parus major</i>
Spreeuw	(Common) Starling	<i>Sturnus vulgaris</i>
Gaai	(Eurasian) Jay	<i>Garrulus glandarius</i>
Ekster	Magpie	<i>Pica pica</i>
Kauw	(Eurasian) Jackdaw	<i>Corvus monedula</i>
Raaf	(Common) Raven	<i>Corvus corax</i>
Zwarte kraai	Carrion Crow	<i>Corvus corone</i>
Vink	Chaffinch	<i>Fringilla coelebs</i>
Groenling	Greenfinch	<i>Chloris chloris</i>
Putter	Goldfinch	<i>Carduelis carduelis</i>
..
53	1	54
Soorten waargenomen / Species observed	(H) = Alleen gehoord / Heard only	Total

Opmerkelijk: Heel veel Raven

Weer: Zonnig, het begon met nachtvorst, maar werd gaandeweg warmer to wel 10°C. Wind minmaal uit onduidelijke richtingen, 1 Beaufort

Nummers tussen haakjes corresponderen met nummers op de kaart hieronder. Groene tekst is algemene beschrijving, zwart is waargenomen op excursie

We hebben afgesproken bij de Oostvaarders, het Milieu Centrum van de gemeente Almere. Het is om 8 uur nog gesloten, dus gaan we vandaar snel richting Trekweg. Deze weg loopt parallel aan de Lage Vaart en de A6. In de vaart zwemmen Kuif- en Tafeleenden. Een Fuut, Knobbelzwanen. Op de Lucernevelden naast de A6 veel ganzen, Brand-, Grauw-, en Kolgans. Maar die kant kijken we tegen de zon in en dat is minder goed om details te zien. Langs het talud van het viaduct van de Praamweg ligt een dicht Vlier- en Meidoornbos. Heel goede schuilmogelijkheid voor Reeën, zo met bekkenvol lucerne er vlak naast. We zien 8 Reeën ontbijten. De eerste van vele Buizerden vandaag wordt ook gezien. Meerdere kleurslagen komen in beeld. Ook Grote Zilverreigers, de eersten van velen, maar daar zit qua kleur weinig variatie in. We rijden het viaduct over.

Grote Praambult (8) Uitzicht over een heel groot terrein. Recht vooruit het oude talud van de brug. Links ervan de restanten van een bos van Vlier, wilg en wat Meidoorn. Volkomen weggegeten door Edelherten en Konik-paarden, die in de winter de bast van de bomen pellen. Rechts een zandvlakte met waterplassen, let hier op Vos, Raaf, in de bomen er omheen zit ook vaker een Havik en vrijwel zeker Buizerd. Heckrund loopt hier ook meestal in beeld: Het is er druk als we er aankomen. Maar vijf minuten later staat er nog maar een andere enthousiast. We zien vrijwel meteen de Zeearend, op wacht bij het nest. Dat is er gelukkig wel, maar de boom waar het in is gebouwd, schijnt wel wat wiebelig te zijn. Er staan niet zo veel bomen meer in dat gedeelte, die garantie bieden in de toekomst. Zou een "kunstboom" een optie zijn? Er komen Vinken, Putters en Witte Kwikstaarten voorbij. Een Groenling spurt naar het zuiden, verkeerde richting voor de voorjaarstrek. Een heel grote vlucht Brandganzen vliegt in paniek op, maar we zien niet waarom het gebeurt. Koeien, Paarden en Edelherten in grote getale. Overigens hebben er ook een aantal deze winter niet overleefd. We horen Raven, en dat is een soort die profiteert van aas. Een Vos, die ook niet vies is van hertenbiefstuk, loopt ook in beeld. Een Nonnetje op de verste plas in het zandgebied. Op de bovenleiding van het spoor zit



een Torenvalk. Mooi in beeld, tot de trein aankomt. Koolmees en Pimpelmees in de bomen rond de parkeerplaats. De zon is inmiddels best krachtig, maar de warmte in de auto wordt toch gewaardeerd.

Oostvaardersveld met Krakeendhut (5) en Poelruiterhut (6) Een terrein dat opnieuw is ingericht om dezelfde vier landschappen te hebben als in de Oostvaardersplassen. Maar hier is een aantal paden aangelegd waardoor men toegang heeft en die landschappen kan verkennen. Open water, grasland, rietkragen en wilgenbos. De twee metalen hutten stonden er van oudsher al, het houten kijkscherm is nieuw: .Aan de rechter-, oostkant van de weg kijken we tegen de zon in. Een Slobeend kan je dan nog wel op silhouet identificeren, maar schele hoofdpijn ligt op de loer. Links wat Krakeenden, een aantal Knobbelzwanen, enkele Grote Zilverreigers. Meerdere Buizerds, maar geen Ruigpoot. We rijden nog even naar de sluis op de Knardijk. Een Torenvalk inspecteert de binnenkant van het gebouw, voor nesten of iets van prooi? Er zijn nog geen zwaluwen. Op de vaart zwemmen Waterhoen, Fuut en Wilde Eend. Naast de Knardijk inspectie van de schade door Bevers. Meerdere Wilgen liggen tegen de grond, maar geen echt verse sporen van vraat. Ook hier weer Buizerden, kleine groepjes, misschien al wat trek.

Zeearend (10) Deze plek wordt in de winter vaak afgesloten, om in de Driehoek (het voormalig bos er vlak voor) rust te bieden aan de grote grazers. Het pad, inmiddels in beton gegoten, naar deze hut begint bij het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer aan de Knardijk. Vandaar kan je in 15 minuten naar deze hut wandelen, maar er is vaak onderweg meer te zien. Karpers onder de bruggen, mezen, Boomkruiper en soms Grauwe Vliegenvanger in het bos. Daarna Fuut bij de Zigzag brug en dan in het knekelveld van dode bomen vaak Putter, Vink, Gekraagde Roodstaart, Tjiftjaf en soms Raaf. Een groep Belgen zag hier ooit de Eleonora's Valk. Dat is voor mindere goden niet weggelegd. Vanuit de hut een weids uitzicht. Let vooral op langs de randen van alle plassen, altijd waadvogels en eenden. Vroeger, voor Augustus 2015, ook een blik op het nest van de Zeearend, maar dan wel 3.3 kilometer ver. Dat nest is toen met de boom mee omgevallen.: Meteen na het bezoekerscentrum de brug met Karpers. In het bosje er vlak voorbij Winterkoning, nu eens in beeld. Vaak horen we dit "Klein Jantje" later nog wel, maar zien doen we hem/haar niet meer. We kunnen niet de Driehoek in. Vanwege de winter is dat stukje nu afgesloten. Het pad naar de Schollebaar is wel open. We lopen een paar honderd meter langs een kanaal en zien en horen meerdere Raven. Sommige stuntvliegen er aardig op los. De grootste groep is twaalf stuks groot. Op de plas zwemmen meerdere soorten in kleine aantallen. Grauwe Gans, Wilde Eend en een Grote Zaagbek, mannetje. In het riet roept/schreeuwt een Waterral, maar zoals gebruikelijk blijft het beest onzichtbaar. Vanuit de hut, eerste verdieping, een blik op de Aalscholvers in de kolonie. Er wordt genesteld, maar of er ook al eieren zijn blijft onduidelijk. We zien weer Nonnetjes, nu iets dichterbij. Tafeleend en Kuifeend. Vreemd genoeg geen enkele kiekendief, deze dag. We lopen terug, de lijst wordt echter niet langer.

Keersluisplas en Bovenwater(9) De eerste ligt ten zuiden van de Knardijk, is ondiep, troebel en vaak goed voor Slobeenden en Lepelaars. Deze plas vriest snel dicht en dan verdwijnen de vogels ook allemaal. De ander kant van de dijk heeft het diepere Bovenwater, met waterplanten, helderder. In de winter langer open, en dan goed voor Brilduiker, Nonnetjes, Fuut en vaak Rosse Stekelstaarteend. In trektijd soms honderden Zwarte Sterns en Dwergmeeuwen. Let ook op kleine fuutachtigen: Dodaars en Geoorde Fuut, zelfs vaak in prachtkleed en dan onmiskenbaar, in de winter soms ook Kuifduiker : . Tijdens de lunch kijken we uit over het Bovenwater. Het is er niet erg druk met vogels, uiteindelijk scoren we wat Brilduikers als meest bijzondere soort. Net op het moment dat we weggrijden scheert een Graspieper voorbij. Langs de Oostvaardersdijk zwemmen veel Futen met te veel hormonen in het lijf en dus volop baltsend. De Meerkoeten hebben waarschijnlijk dezelfde hormonen, maar bij hen leidt dat tot burenrudies. Kop en nek tegen het water gedrukt zwemmen ze op potentiële rivalen af, achtervolgingen over tientallen meters lossen het grensgeschil heel even op.

Parking Noord (17) Ruime parkeerplaats met makkelijke inrit. Aan de oostkant van de parkeerplaats is in de verte, op 3.1 km afstand, het nest van de Zeearend te zien. Dichterbij op het ondiepe meer zelden heel veel vogels, maar bij een sterke westenwind willen grote groepen duikeenden (Kuif en Tafel) en Slobeend wel eens schuilen. Het water van dat meer is ondiep en wordt snel troebel door golfslag die modder opwerfelt. Aan de kant van het IJsselmeer ligt een schuilhaven met steigers en golfbrekers. In de zomer heel veel Visdieven, maar ook Noordse Sterns, Kokmeeuwen, Stormmeeuwen en broedende Holenduiven op de golfbreker. De struiken iets meer naar het noorden beschutten soms grote groepen waadvogels, tientallen Watersnippen : Het is hier even goed om op de meeuwen te letten. Kok-, Storm-, Zilver- en Grote

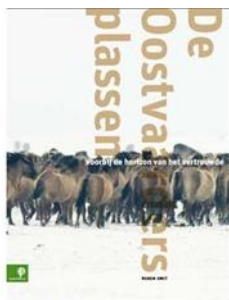


Flevo Birdwatching

Mantelmeeuw komen in beeld. De Kokmeeuwen zijn al goed op weg om hun zwarte koppies te vertonen, Stormmeeuw heeft de groen-gele poten en de snavelband, de Mantelmeeuw zit laag, met de kop in de veren, dan zie je geen kenmerken. Gelukkig staat er een Zilvermeeuw naast en die is kleiner, dus Grote Mantelmeeuw. Verder rijdend nog een vrouw Grote Zaagbek, Torenvalk en natuurlijk Kuifeend en Fuut.

Oostvaarder(1), NME Centrum gemeente Almere. Twee verdiepingen vogelplezier. Op de eerst verdieping een zaal met glazen ramen die een goed uitzicht biedt op de Oostvaardersplassen. Soms, in de zomer, kunnen de ramen open geschoven. Op de tweede verdieping ligt het Kraaiennest, een open balkon, wel met een dak erboven, maar zonder de vertekening die zelfs de beste ruiten toch nog altijd geven. Op de eilandjes in het meer voor dit gebouw broeden Kluut, Kievit, Kleine Plevier: Altijd zijn er Grauwe Ganzen en het spektakel van een Vos in de lente die de gansjes belaagt. Goede kans op meerdere soorten roofvogels, Zeearend, Slechtvalk, Bruine Kiekendief maar ook Sperwer, Havik, Buizerd en soms, voor een paar dagen in de herfst Visarend: Bijna Cruyffiaans, waar je begint, moet je ook eindigen. Het centrum is nu wel open, en vanaf de bovenverdieping is er veel te zien. Nonnetjes, maar nu heel dichtbij, mannen en vrouwen. Kluut, meerdere groepjes, al bij elkaar toch wel zo'n twintig. Ook kleine groepjes Watersnip, je ziet er steeds meer wanneer je er op let. Totaal ongeveer tien stuks. Ook een groep Smienten, maar niet meer in de aantallen zoals eerder deze winter. Ongeveer 100. Op het grasland enorme groep Goudplevieren. Hectares vol met individuen die vier of vijf meter van elkaar af lopen. Dus 625 tot 400 per hectare. Reken maar uit. Slecht nieuws voor bodembewonende invertebraten. Met nog maar een paar weken zwangerschap te gaan, is het te vermoeiend voor een van de klanten, we nemen afscheid, in de tevreden wetenschap dat het een prachtige dag was, en dat tot huis aan toe het zonnetje zou schijnen.

Meer weten? Boeken over de Oostvaardersplassen:



Titel: De Oostvaardersplassen, voorbij de grenzen van het vertrouwde. Fotografie: Ruben Smit.
Tekst: Rinske Hillen en Jan Daan Hillen, in samenwerking met Frans Vera. ISBN 978-90-

816300-1-6.

Titel: Oostvaardersplassen, nieuwe natuur op oude zeebodem. Samenstelling: Bremer, P., Berg, L van den, Euverman, G., Wigbels, V., Tempel, J. Uitgever : Staatsbosbeheer ISBN: 90-805009-2-5



Flevo Birdwatching

Hutten en uitkijkeuvels in Flevoland, in of bij het gebied van de Oostvaardersplassen.



Excursie in opdracht van
Flevo Bird Watching uitgevoerd door:

RAFIKI BIRDWATCHING

